

ΕΝΟΤΗΤΑ 2

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΑΘΗΝΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Στην Αθήνα τα παιδιά (οι άνθρωποι) με φροντίδα διδάσκουν και συμβουλεύουν. Πρώτα - πρώτα και η παραμάνα και η μητέρα και ο παιδαγωγός και ο ίδιος ο πατέρας φροντίζουν πώς θα γίνει πολύ καλό το παιδί διδάσκοντάς (το) ότι (είναι) το ένα δίκαιο, ενώ το άλλο άδικο και ότι αυτό (είναι) ωραίο, ενώ το άλλο είναι άσχημο. Ύστερα απ' αυτά, όταν τα παιδιά φτάσουν στην κατάλληλη ηλικία, οι γονείς τα στέλνουν στα σπίτια των δασκάλων, όπου οι δάσκαλοι της γραφής και της ανάγνωσης φροντίζουν πώς να μάθουν γράμματα και να καταλαβαίνουν τα γραμμένα και οι δάσκαλοι της μουσικής με το να παίζουν λύρα προσπαθούν να κάνουν αυτά πιο ήρεμα και εξοικειώνουν τις ψυχές των παιδιών στο ρυθμό και την αρμονία. Ακόμα τα παιδιά συχνάζουν στα γυμναστήρια και στις παλαιστρες, όπου οι δάσκαλοι της γυμναστικής κάνουν πιο δυνατά τα σώματά τους, για να μην αναγκάζονται να δειλιάζουν εξαιτίας της κακής σωματικής κατάστασης.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Οι Αθηναίοι, όπως και αυτοί που κατοικούν στις άλλες πόλεις, ασκούν πολλά επαγγέλματα στη ζωή τους, για να εξασφαλίζουν τα απαραίτητα : ο Ναυσικύδης, που ήταν ιδιοκτήτης πλοίου, μεριμνούσε για τη συντήρηση του εαυτού του και των δικών του, και το ίδιο ακριβώς έκαναν ο Ξένων ο έμπορος και ο Ξενοκλής ο μικροπωλητής. Ο Πολύζηλος συντηρούσε τον εαυτό του και τους οικιακούς δούλους (του) από την παρασκευή κριθάλευρου, και επιπλέον πολλές φορές πρόσφερε δημόσια υπηρεσία με δικά του χρήματα στην πόλη. Ο Γλαύκων από το δήμο του Χολαργού ήταν γεωργός και έτρεφε βόδια και ο Δημέας διατρεφόταν από την τέχνη της κατασκευής χλαμύδων, και οι περισσότεροι από τους Μεγαρείς από την τέχνη της κατασκευής εξωμίδων. Πολλοί από τους πολίτες μάθαιναν κάποια τέχνη, όπως (την τέχνη) των μαρμαράδων, των κεραμέων, των μαραγκών, των τσαγκάρηδων, και εξασφάλιζαν πάρα πολλά αναγκαία για τη ζωή.

ΕΝΟΤΗΤΑ 4

ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ταξιδεύουμε περίπου τριακόσια στάδια και πλησιάζουμε σε ένα μικρό και έρημο νησί.

Και αφού μείναμε πέντε μέρες στο νησί, την έκτη ξεκινάμε και την όγδοη (μέρα) διακρίνουμε πάνω στη θάλασσα να τρέχουν εδώ κι εκεί πολλοί άνθρωποι που έμοιαζαν με μας σε όλα και στα σώματα και στα μεγέθη, εκτός από τα πόδια τους μονάχα · γιατί αυτά τα είχαν από φελλό · γι' αυτόν το λόγο μάλιστα, νομίζω, και ονομάζονται Φελλόποδες. Απορούσαμε, λοιπόν, βλέποντάς τους να μην βουλιάζουν αλλά να μένουν πάνω στα κύματα και να βαδίζουν χωρίς φόβο. Και αυτοί (μας) πλησιάζουν και μας χαιρετούν στην ελληνική γλώσσα και (μας) λένε ότι βιάζονται (να φτάσουν) στη Φελλώ, την πατρίδα τους. Μέχρις ενός σημείου, λοιπόν, μας συνοδεύουν τρέχοντας δίπλα μας, έπειτα αλλάζουν δρόμο και προχωρούν ευχόμενοι σε μας καλό ταξίδι.

ΕΝΟΤΗΤΑ 6 Η ΟΜΟΡΦΙΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΑΝ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ένα ελάφι μεγαλόσωμο, την εποχή του καλοκαιριού, επειδή διψούσε, φτάνει κοντά σε κάποια πηγή καθαρή και βαθιά και αφού ήπια όσο (νερό) ήθελε, παρατηρούσε τη μορφή του σώματός του. Και πάρα πολύ επαινούσε τη φύση των κεράτων του, με την ιδέα ότι ήταν στολίδι για όλο το σώμα του. Κατηγορούσε τη λεπτότητα των ποδιών του, επειδή κατά τη γνώμη του δεν μπορούσαν να αντέξουν όλο το βάρος. Και ενώ ασχολούνταν με αυτά, ξαφνικά ακούγεται κοντά και γάβγισμα σκυλιών και κυνηγοί. Και (το ελάφι) άρχισε να τρέχει ορμητικά, για να ξεφύγει, και, όσο έτρεχε σε ομαλό έδαφος, σωζόταν από την ταχύτητα των ποδιών του. Όταν όμως έπεσε σε πυκνό δάσος και σκεπασμένο με δέντρα, επειδή του μπλέχτηκαν τα κέρατα, παγιδεύτηκε και έμαθε εξ ιδίας πείρας ότι πράγματι ήταν άδικος κριτής των ατομικών του (χαρακτηριστικών), επειδή κατηγορούσε αυτά που το έσωζαν, ενώ επαινούσε αυτά που τον πρόδωσαν.

ΕΝΟΤΗΤΑ 7 Η ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΓΟΡΔΙΟΥ ΔΕΣΜΟΥ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ο Αλέξανδρος, όταν έφτασε στο Γόρδιον, τον πιάνει επιθυμία έντονη να δει την άμαξα του Γορδίου και το δεσμό του ζυγού της άμαξας. Και μάλιστα μεταξύ άλλων λεγόταν και αυτό για την άμαξα, ότι δηλαδή όποιος λύσει το δεσμό του ζυγού της άμαξας, αυτός ήταν ορισμένο από την μοίρα να εξουσιάσει την Ασία. Και ήταν ο δεσμός από φλούδα κρηνιάς και αυτού (του δεσμού) ούτε το τέλος ούτε η αρχή διακρινόταν. Και ο Αλέξανδρος, επειδή αδυνατούσε να βρει τη λύση του δεσμού, δεν ήθελε όμως να τον αφήσει και άλυτο, (γιατί φοβόταν), μήπως αυτό προκαλέσει κάποια αναταραχή στο πλήθος, αφού χτύπησε με το ξίφος έκοψε το δεσμό και είπε ότι λύθηκε. Απομακρύνθηκε λοιπόν από την άμαξα και ο ίδιος και οι σύντροφοί του με την ιδέα ότι ο χρησμός για τη λύση του δεσμού είχε εκπληρωθεί. Και πράγματι τη νύχτα εκείνη και

βροντές και λάμψη από τον ουρανό έδωσαν σημείο επιδοκίμασίας · και εξαιτίας αυτών ο Αλέξανδρος την επόμενη μέρα πρόσφερε θυσίες στους θεούς που του φανέρωσαν τα σημάδια και τον τρόπο της λύσης του δεσμού.

ΕΝΟΤΗΤΑ 10 Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΦΙΛΙΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Αυτό ακούω από πολλούς, ότι δηλαδή απ' όλα τα περιουσιακά στοιχεία το πιο σημαντικό είναι ο ειλικρινής και καλός φίλος · όμως οι περισσότεροι φροντίζουν μάλλον για οτιδήποτε άλλο παρά για την απόκτηση φίλων. Γιατί πράγματι με φροντίδα αποκτούν σπίτια και αγρούς και δούλους και ποιμνία και σκεύη, αλλά φίλο, που λένε ότι είναι το πιο μεγάλο αγαθό, δε φροντίζουν να αποκτήσουν. Και όμως ποιος ίππος ή ποιο ζευγάρι ζώων που χρησιμοποιούνται σε αγροτικές εργασίες (είναι) τόσο ανώτερο, όσο βέβαια ο καλός φίλος ; Και ποιος δούλος είναι τόσο καλοπροαίρετος και πιστός ; Ή ποιο άλλο απόκτημα (είναι) τόσο χρήσιμο σε όλα ; Γιατί ο καλός φίλος αφιερώνεται στην κάλυψη των αναγκών του φίλου του και, αν χρειάζεται να κάνει καλό σε κάποιον, τον ενισχύει βοηθώντας τον, και αν κάποιος φόβος του προκαλεί αναταραχή, τον βοηθάει μαζί με άλλους · και στο φίλο, όταν ευτυχεί, προσφέρει μεγάλη ευχαρίστηση, ενώ, όταν δυστυχεί, καταβάλλει πάρα πολλές προσπάθειες να τον στηρίξει πάλι στα πόδια του. Αλλά όμως μερικοί προσπαθούν να καλλιεργήσουν δέντρα για τον καρπό τους, και για το απόκτημα που παράγει κάθε λογής καρπούς, που λέγεται φίλος, οι πιο πολλοί φροντίζουν με βραδύτητα και αμέλεια.

ΕΝΟΤΗΤΑ 11 Η ΑΓΑΠΗ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΒΟΥΚΕΦΑΛΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Εκεί όπου έγινε η μάχη και στο σημείο από το οποίο ξεκίνησε και πέρασε τον Υδάσπη ποταμό ο Αλέξανδρος έκτισε πόλεις. Και έδωσε στη μία πόλη το όνομα Νίκαια από τη νίκη του κατά των Ινδών, και στην άλλη (το όνομα) Βουκεφάλα στη μνήμη του αλόγου του, του Βουκεφάλα, ο οποίος πέθανε σε αυτό το σημείο, επειδή καταβλήθηκε από τον καύσωνα και τα γηρατειά, αφού είχε υποφέρει προηγουμένως πολλά και είχε περάσει πολλούς κινδύνους μαζί με τον Αλέξανδρο· και τον οποίο ίππευσε μόνο ο

Αλέξανδρος, επειδή απέρριπτε ως ανάξιους όλους τους άλλους αναβάτες, και ακόμα ήταν μεγαλόσωμος και δυνατός. Και είχε σημάδι ένα κεφάλι βοδιού χαραγμένο πάνω του, εξαιτίας του οποίου λένε ότι πήρε και το όνομα αυτό · άλλοι πάλι λένε, ότι, ενώ ο ίδιος ήταν μαύρος, είχε ένα λευκό σημάδι στο κεφάλι που έμοιαζε πάρα πολύ με κεφάλι βοδιού. Αυτό το άλογο το έχασε ο Αλέξανδρος στη χώρα των Ουξίων · και ο Αλέξανδρος διακήρυξε δημόσια σε όλη τη χώρα ότι θα φονεύσει όλους τους Ουξίους, αν δεν του επιστρέψουν το άλογο. Τόσο μεγάλο ήταν το ενδιαφέρον του Αλεξάνδρου γι' αυτόν.

ΕΝΟΤΗΤΑ 12 ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΑΤΛΑΝΤΙΔΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Στο νησί Ατλαντίδα λοιπόν συγκροτήθηκε μεγάλη και αξιοθαύμαστη δύναμη βασιλέων που εξουσίαζε ολόκληρο το νησί και πολλά άλλα νησιά και μέρη της ηπείρου. Όλη αυτή η δύναμη, λοιπόν, αφού συνενώθηκε, και τη δική σας και τη δική μας και όλη την περιοχή που βρίσκεται μέσα στο στόμιο, επιχείρησε κάποτε να υποδουλώσει με μια και μόνη επίθεση. Την εποχή, λοιπόν, εκείνη, Σόλωνα, η δύναμη της πόλης σας σε όλους τους ανθρώπους έγινε ξακουστή για τη δύναμη και το σθένος της · γιατί ξεχώρισε απ' όλους στη γενναιότητα και τις πολεμικές τέχνες, όσες έχουν σχέση με τον πόλεμο, αφού διέτρεξε τους έσχατους κινδύνους, και, αφού νίκησε τους επιδρομείς, έστησε μνημείο νίκης, και παρεμπόδισε να υποδουλωθούν όσοι δεν είχαν ακόμη υποδουλωθεί, και απελευθέρωσε όλους τους άλλους χωρίς υστεροβουλία. Αργότερα, όμως, αφού έγιναν πολύ δυνατοί σεισμοί και κατακλυσμοί, το νησί Ατλαντίδα βυθίστηκε και εξαφανίστηκε στη θάλασσα · γι' αυτό και τώρα το πέλαγος εκείνο είναι αδιάβατο και ανεξερεύνητο.

ΕΝΟΤΗΤΑ 13 ΔΑΜΩΝ ΚΑΙ ΦΙΝΤΙΑΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Όταν ο Διονύσιος ασκούσε την εξουσία (ως τύραννος), κάποιος Φιντίας Πυθαγόρειος που είχε συνωμοτήσει εναντίον του άρχοντα και επρόκειτο να τιμωρηθεί, ζήτησε από το Διονύσιο χρόνο, για να τακτοποιήσει τις υποθέσεις του προηγουμένως · και είπε ότι θα δώσει έναν από τους φίλους (του) ως εγγυητή. Και επειδή ο άρχοντας απόρησε αν υπάρχει τέτοιος φίλος που θα δεχτεί να φυλακιστεί αντί για εκείνον, προσκάλεσε ο Φιντίας κάποιον από τους φίλους (του), που ονομαζόταν Δάμωνα, και ήταν Πυθαγόρειος φιλόσοφος, ο οποίος αμέσως μπήκε εγγυητής. Κάποιοι λοιπόν επαινούσαν την υπερβολή της αγάπης προς τους φίλους και άλλοι καταλόγιζαν επιπολαιότητα και παραφροσύνη στον εγγυητή. Και την καθορισμένη ώρα συγκεντρώθηκε όλος ο λαός περιμένοντας με αγωνία αν θα τηρήσει την υπόσχεσή του ο Φιντίας. Και όταν πια η ώρα πλησίαζε, ήρθε ο Φιντίας τρέχοντας την τελευταία στιγμή χωρίς να το ελπίζει κανένας. Αφού λοιπόν απόρησε ο Διονύσιος, απάλλαξε τον κατηγορούμενο από την τιμωρία και ζήτησε από τους (δύο) άνδρες να τον δεχτούν ως τρίτο στη φιλία τους

ΕΝΟΤΗΤΑ 14 ΕΝΑ ΑΔΙΚΟ ΠΑΡΑΠΟΝΟ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ένα λιοντάρι κατηγορούσε πολλές φορές τον Προμηθέα, επειδή το έπλασε μεγαλόσωμο και όμορφο και πιο δυνατό από τα άλλα θηρία · «παρόλο όμως που είμαι τέτοιο», έλεγε, «φοβάμαι τον πετεινό». Και ο Προμηθέας έλεγε : «Γιατί με κατηγορείς άδικα ; Γιατί έχεις όλα τα δικά μου, όσα μπορούσα να δημιουργήσω · η ψυχή σου όμως σ' αυτό μόνο δειλιάζει». Έκλαιγε λοιπόν το λιοντάρι τον εαυτό του και (τον) κατηγορούσε για δειλία και ήθελε τελικά να πεθάνει. Και ενώ βρισκόταν σ' αυτή την κατάσταση, συναντάει έναν ελέφαντα και βλέποντάς τον να κουνάει συνεχώς τα αυτιά του, είπε : «Τι παθαίνεις και γιατί επιτέλους δε μένει ακίνητο ούτε για λίγο το αυτί σου ;». Και ο ελέφαντας καθώς πέταξε γύρω του τυχαία ένα κουνούπι είπε, «Βλέπεις αυτό το μικρό που βουϊίζει ; Αν μπει στο αυτί μου πέθανα». Και το λιοντάρι είπε : «Γιατί, λοιπόν, πρέπει πια εγώ να πεθάνω, αφού είμαι τόσο μεγάλο και πιο τυχερό από τον ελέφαντα, όσο πιο δυνατός (είναι) ο πετεινός από το κουνούπι ;

ΕΝΟΤΗΤΑ 15
Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΛΕΥΚΙΠΠΟΥ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η Γαλάτεια, η κόρη του Ευρύτιου, του γιου του Σπάρτωνα, παντρεύτηκε στη Φαιστό της Κρήτης το Λάμπρο, το γιο του Πανδίονα, άνδρα ευγενικής καταγωγής, αλλά φτωχό. Αυτός, όταν η Γαλάτεια εγκυμονούσε, από τη μια ευχήθηκε να αποκτήσει αυτός αρσενικό παιδί, προειδοποίησε από την άλλη όμως τη γυναίκα (του), αν γεννήσει κορίτσι, να το εξαφανίσει. Αλλά η Γαλάτεια απέκτησε κόρη. Και επειδή (η Γαλάτεια) λυπήθηκε το βρέφος και επειδή σκέφτηκε την ερήμωση του σπιτιού (τους) ξεγέλασε το Λάμπρο λέγοντάς (του) ότι γέννησε αρσενικό παιδί και ανέτρεφε το κορίτσι σαν γιο ονομάζοντάς το Λεύκιππο. Και καθώς μεγάλωνε το κορίτσι και απέκτησε απεριγράπτη ομορφιά, επειδή φοβήθηκε η Γαλάτεια το Λάμπρο, κατέφυγε στο ναό της Λητώς και ικέτευσε θερμά τη θεά, μήπως με κάποιο τρόπο μπορούσε η κοπέλα να γίνει γι' αυτήν αγόρι αντί κορίτσι. Και η Λητώ λυπήθηκε τη Γαλάτεια, που αδιάκοπα έκλαιγε και ικέτευε, και άλλαξε σε αγόρι το φύλο του κοριτσιού. Αυτή την αλλαγή θυμούνται ακόμη οι κάτοικοι της Φαιστού και ονομάζουν τη γιορτή Εκδύσια, επειδή το κορίτσι έβγαλε
το
πέπλο.